

**Жаҳолатга
карши –
маърифат**

**Хавф-хатарни йўқотиш
ўз кўлимида**

Яқинда интернет яратувчиларидан бири Тим Бернерс-Ли очик мактуб эълон килди. "Интернетнинг суистеъмол қилиниши ҳақидаги кўплаб воқеалардан кейин аксарият одамлар ундан кўркишлари ва "жонон ўргиман тўри" эзгулик кучи эканлигига ишончларасликларига ажабланмаса ҳам бўлади", деб ёзди олим ўз мактубиди. Тим Бернерс-Ли кўплаб нохолис ахборотларнинг тарқатилиши оқибатидаги юзага келувчи салбий воқеалар ҳақида кўйиниб ёзди. Дунё ҳамжаш

Интернетдан тез-тез фойдаланиб турасизми? Нима мақсадда? Ундан фойдаланишин-гиз ўзингиз ё оиласига учун нечоғлик наф келтираяпти?

Тўғри, бугун дунёни глобал тармоқсиз тасаввур қилиб бўлмайди. У сабаб узогимиз яқин, оғиримиз енгил. Кўплаб ижобий жиҳатлари боис унга маълум маънода боғланиб қолганлигимизни ҳеч ким инкор эта олмайди. Бироқ...

оқимлар фитнасидан алданиб колган инсонларнинг бошидан ўтказган аячли воқеалари ҳақида тўхтабиб ўтишга жоҳат йўқ. Кишида жиддий ташвиш уйготадиган воқеалар ҳақидаги кўрсатувлардан буни кўриб, билиб турибиз. Шу мавзудаги мақола ёки кўрсатувлардан кейин "даъватчи"лар ёшларимизни кандай қилиб осонгина йўлдан урайти, деган савол кўнгидан тақор-тақор тӯтаверади. Назаримда, бунга аксарият ёшларимиз китоб мутолаа қўлмай кўйгани сабаб була-япти. Оқибатда, залолатга бошловчи электрон нашрлар ва видеолов-халарнинг фитнасига учиб тўғри

ғишиланган китоблар нашр этиб борилаяпти, – дейди вилоят ҳоқими-нинг ёшлар сиёсати, ижтимоий ри-вожлантириш ва маънавий-маъри-фий ишлар бўйича ўринбосари

сұхбатлар давомида расмий имом-хатиблар обрўисизлантириб борила-ди.

Иккинчи босқичда бугунги кунда мусулмонлар тушкун аҳволда экани, уларга нисбатан зулм ва тайи-иклар ўтказилаётгани ҳақидаги фикрлар берилади. Кейинчалик мазҳабисизлик, "жиход", "хиж-рат" ва бошقا шу каби ақида-парастлик гояларини сингдиришига ҳаракат қилинади. Ушбу босқичда диний-экстремистик оқимларнинг foявий раҳнамолари маърузлари ва асрларидан кенг фойдаланилади.

Учинчи босқичда эса даст-

**Фитналар ортидаги
мақсадлардан ҳабардормисиз?**

– Ўзларини дин жонкуярлари, деб кўрсататётган "даъватчи"лар ортида катта қора кучлар тургани бугун ёч кимга сир эмас, – дейди вилоят мудофаа ишлари бошқармаси бошлиги Самандар Бозоров.

– Бу эса халқимизнинг "Кўр кўри"

3

Конуни билмаслик жавобгарликдан озод қилмайди!

Интернетдаги кўз илғамас, киши билмас фитналар туфайли турли жиноятлар содир бўлаётганидан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Бу борадаги қилишишларни айтсан-айтсанасек кўпчилик билади.

– Айни вақтда интернетдан хотурғи фойдаланиш ҳам катта ташвишларни келтириб чи-караётгани бор гап, – дейди жиноят ишлари бўйича вилоят суди ради-си Дишлод Тохиров.

– Ундаги кўзга кўринимас хуружлардан етарли даражада химоялан-масангиз, ҳаётингиз ал-ғов-далғов бўлиб кетиши ёч гаплас. Унут-

майлик, ҳар бир номақларни ҳаракат учун жазо муқаррар. Конуни билмаслик жавобгарликдан озод қилмайди. Диний-экстремистик мазмундаги материалларни тайёрлаш, тарқатиш, сақлаш тегиши маъмурӣ-ва жиноят жавобгарлика сабаб бўлади.

– Интернетни ўзига беминнат дастёр, деб билган инсон компютер олдида соатлаб ўтириш

коронгуда топибди", деган нақлини эслатади. Улар диний-экстремистик оқимларни молиялаштириш орқали бараз мақсадларига этишишин ўйлади. Бирор тинч юртда уруш оловини ёқса, намойишларни сабаб қилиб, гўё ҳалқининг хоҳиш-истагига ёрдам кўрсатиш максадида ўша юрга сукилиб кирил олса. Ҳолбуки, уларга халқи хоҳиш-истагининг зарраба киймати йўқ.

Юртимиз Ислом маърифати марказларидан бири бўлиб, Имом Бухорий, Ат-Термизий боболаримизнинг номлари бутун Ислом оламида хурмат билан тилга олиниади.

Беадад шукрки, мустакиллик йилларида етук мутафаккира-римизнинг бир қанча асрлари тадқик этилди ва этилоиди. Уламоларимиз орқали бараз мақсадларига этишишин ўйлади. Гўёки уларнинг гояларини кўллаб-куватламаганлар дин душманлари, диндан қайтганлар сифатида бахолади.

– Динбузарлар интернеда тар-

қатеётган видеолавҳаларида ўзла-

рини "шайх", "узост" каби турли

мақомлар билан андишасизларча

атаб олганларни ниҳоятда ажабла-нари, – дейди єзувлар уюшма-

си вилоят бўлими раиси, халқи шоири Махмуд Тоир. – На сийра-

лабки икки босқичда foявий "иш-лов берилган" шахслар диний-экстремистик оқим таркибига қўшилишга ҷақирилади. Гўёки уларнинг гояларини кўллаб-куватламаганлар дин душманлари, диндан қайтганлар сифатида бахолади.

Борада шукрки, мустакил-

лик йилларида етук мутафаккира-

римизнинг бир қанча асрлари тад-

қик этилди ва этилоиди. Уламолар-

аримизнинг турли диний мавзулар-даги рисолалари, Куръони Каиминг тархима ва тафсирлари катта ададларда нашрдан чиқмоқда.

– Агар ақида-пастларни интернетдаги фаоллигини жиддий таҳлил кипсак, ҳаммаси моддий манба-дорлик учун бўлаётганини тушунди олиси ёмас, – дейди вилоят ҳоқимлиги ахборот-коммуникация технологияларини рivoволнантириш маркази директорининг ўринбосари София Юсупова. – Улар айрим хо-рижий сайтларда канал ёки гурӯҳ очиб, унга обуначи ўфишига қатиқ ҳаракат қилилади. Чунки обуначилар сони қанчалик кўп бўлса, шунга қараб маблаб олишади. Тўғри, ах-борот технологиялари соҳаси мута-хассисларни томонидан бузгучи сайлар, реклама ва блогларга мав-люм манъона фильтрлар кўйилади. Лекин, шу билан масаласи ҳал бўди деб, бепарво юравериш тўғри ёмас.

саломатликка салбий таъсир кўрса-тиши мумкинлигини билиб кўйиши керак, – дейди вилоят соглини сақлаш бошқармаси бошлиги Тўра-дук Арикулов. – Узлусиз фойда-ланни фоқат кўзларга эмас, балки қаддикоматга ҳам шикаст етказиши маълум. Таҳлиллар натижаси шуни кўрсатади, компютерни қарисида узоқ вақт ўтириш юрак қон-то-мир касалликларига ва қонда ша-кар мидорининг ошишига сабаб бўлиши мумкин.

Калбидан ўз ҳалқи, Ватанига меҳр-садоқати устувор бўлган инсон ҳар хил бузгучини кучларнинг ахборот хуружлари таъсирига бе-рилмайди. Аксинча, ўз оиласи, фарзандлари ва юқинларни турли фитналарнинг бало-офатидан асраш ҳар бир мушоҳадати инсоннинг бурчи, масъулияти хисобланади.

Шундай экан, қабъ ва тағаффур кўзларни тийракроқ очиши керак.

**Абдуслим МАҲМУДОВ,
"Тошкент ҳақиқати"
мұхабири**

Дикқат, танлов!

ЖУРНАЛИСТИКА СОҲАСИДА «ОЛТИН ҚАЛАМ» XIV МИЛЛИЙ МУКОФОТИ

Ўзбекистон Журналистлари ижодий ўюшмаси ва Журналистларни қайта тайёрлаш маркази қатор ташкилотлар билан ҳамкорликда миллий ва ҳалқаро журналистиканинг ёнг юқсак ютуқларини көнг оммалаштириш, оммавий ахборот вомиталари ходимлари фуқаролик позицияларини намоён этишилар учун көнг ша-роити яратиш ҳамда журналистларда танқидий-тахлилий мушоҳада ва ижодий фоалиятга юнгича ёндашувларни шакллантириш максади-

да "Олтин қалам" XIV миллий мукофоти учун ҳалқаро танлов ўтказади.

3 май – Жаҳон матбуоти ёрканини кунига бағишиланган бу танловга 2018 йилнинг 31 мартадан 2019 йилнинг 31 марта гача – бир йил давомида газета ва журналларда чоп этилган, радио орқали эфирга узатилган ҳамда телеви-денида кўрсатилган ва Интернет нашрларида берилган материаллар 2019 йилнинг 15 априлигача қабул килинади.

Танлов голиблари учун қуйидаги мукофотлар таъсис этилган:

Журналистика соҳасида бош миллий мукофот.

Голиб маҳсус диплом, "Олтин қалам" кўкрак нишони, стату-этаси ва Ўзбекистон Республикасида белgilangan энг кам иш ҳамкори 200 баробари мидорида пул мукофоти билан тақдирлана-ди.

Асосий мукофотлар:

Энг яхши журналистик материал учун миллий мукофот (теле-видение – 1-, 2-, 3-ўрнлар);

Энг яхши журналистик материал учун миллий мукофот (радио – 1-, 2-, 3-ўрнлар);

Энг яхши журналистик материал учун миллий мукофот (босма ахборот восита-лар – 1-, 2-, 3-ўрнлар);

Энг яхши журналистик материал учун миллий мукофот (Интернет-журналистика – 1-, 2-, 3-ўрнлар).

Биринчи ўрндан олган голиблар диплом, "Олтин қалам" кўкрак

нишони, стату-этаси ва энг кам иш ҳакининг 160 баробари мидорида пул мукофоти билан тақдирлана-ди.

Ихтимони ўрндан олган голиблар диплом, "Олтин қалам" кўкрак

нишони, стату-этаси ва энг кам иш ҳакининг 140 баробари мидорида пул мукофоти билан тақдирлана-ди.

Материаллар "Олтин қалам" танловига" деб кўрсатилган холда қуйидаги манзилга юборилиши лозим: 100011, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-йи.

Ўзбекистон Журналистлари ижодий ўюшмаси, 3-кварт. Телефонлар: (71) 244-64-61; 244-37-87. www.Journalist.uz

И л о в а

"Олтин қалам" XIV Миллий мукофоти учун ҳалқаро танлов доирасида миллий ҳамкор-лар таъсис этган номинациялар:

Ўзбекистон Касаба ўюшмалари федера-цияси кенгаси:

"Мехнат муносабатлари ёритилган энг яхши материал учун";

"Ижтимоний шерхийлик мавзуси ёритилган энг яхши материал учун";

Ўзбекистон Мустақил босма ОАВ ва ах-борот агентликларини кўллаб-куватлаш ва рivoволнантириш жамоат фонди:

"Худудий янгиликларни ўзига хос услубда босма ва интернет нашрларида ёрититган журналист";

"Интернет тармоғида юртимизнинг ижодий ҳақиқатида ёритилган маколалар тай-ёрлаган журналист";

"Хуруматнинг томонидан коррупцияга қарши курашда олбизориятдан ислоҳотларни таҳ-лилий ёритган журналист";

"Давлатимиз томонидан кам таъминланган оиласлар учун амала оширилаётган лойиҳалар тўғрисида

"Олтин қалам" XIV Миллий мукофоти учун ҳалқаро танлов доирасида миллий ҳамкор-

лар таъсис этган максадларидан:

1. ЮНЕСКОнинг Ўзбекистондаги ваколат-хонаси:

"Журналистнинг ахборот олиш имкониятлари масалалари".

"Журналистларнинг профессионал фаолияти химояси учун".

2. Европ

